

от лечението под форма на закупуване на лекарства и медицински материали, заплащане на част от изследванията, на потребителска такса за престой в болница, която възлиза на 5 лв. за ден. Ако се прави операция, роднините на оперирания трябва да предоставят 4 банки кръв (по половин литър всяка) в специализирана за тази цел лаборатория¹⁶. Ако освен основното заболяване, заради което пациентът е постъпил в болница, се открият и други заболявания, които трябва да се лекуват, пациентът заплаща изцяло лекарствата, а често – и изследванията, консултациите със специалисти, медицинските услуги на помощния медицински персонал. Ако лекарският екип е преценил, че операцията може да се извърши с местна упойка, но пациентът поиска пълна, пациентът заплаща или закупува и предоставя упойката. Ако бъдещата майка предпочете да роди с цезарево сечение, без това да е наложително от медицинска гледна точка, тя изцяло заплаща разходите за операцията. До 2009 г. допълнителни средства се вземаха от пациента под предлог, че той или тя сами са направили избор на лекарския екип, който ще извърши операцията. В повечето случаи този „избор“ бе абсолютно фиктивен, но пациентът си плащаше. Освен тези регламентирани плащания цената на лечението в болница може да се увеличи многократно от нерегламентирани плащания, най-често при извършването на операции или при раждане.

Сериозен проблем за пациентите представлява неяснотата каква част от лечението им се покрива от Здравната каса и какво трябва да доплатят те. От заплащане на такса за престой са освободени децата, пенсионерите, инвалидите с първа степен инвалидност, бедните, които са на месечно социално подпомагане, и военните. Не се заплащат медицинските услуги в отделенията на Бърза помощ.

В частните клиники цялото лечение се заплаща от пациента на място и веднага освен ако те имат договор със Здравната каса. Дори в този случай пациентите заплащат по-голяма сума, отколкото в публичните болници. В общинските, университетските и други публич-

¹⁶ Има възможност да закупят кръв. За цената се споразумяват с брокер пред лабораторията, като донорите най-често са ромски жени.